

Viborg Kommune

Dagplejen Område Sydvest

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 0-2 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 5
1.4 Læringsforståelse . . . 5
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER . . . 8
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 8
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 10
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 10
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 11
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 11
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 12
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 13
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 13
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 13
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 14
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 14
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 14
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 16
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 16
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 17
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 18
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 19
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 20
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 21
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 23
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 23
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 23
6 AFSLUTNING . . . 25

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Dagplejens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling, og vi har i Viborg Kommunes dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

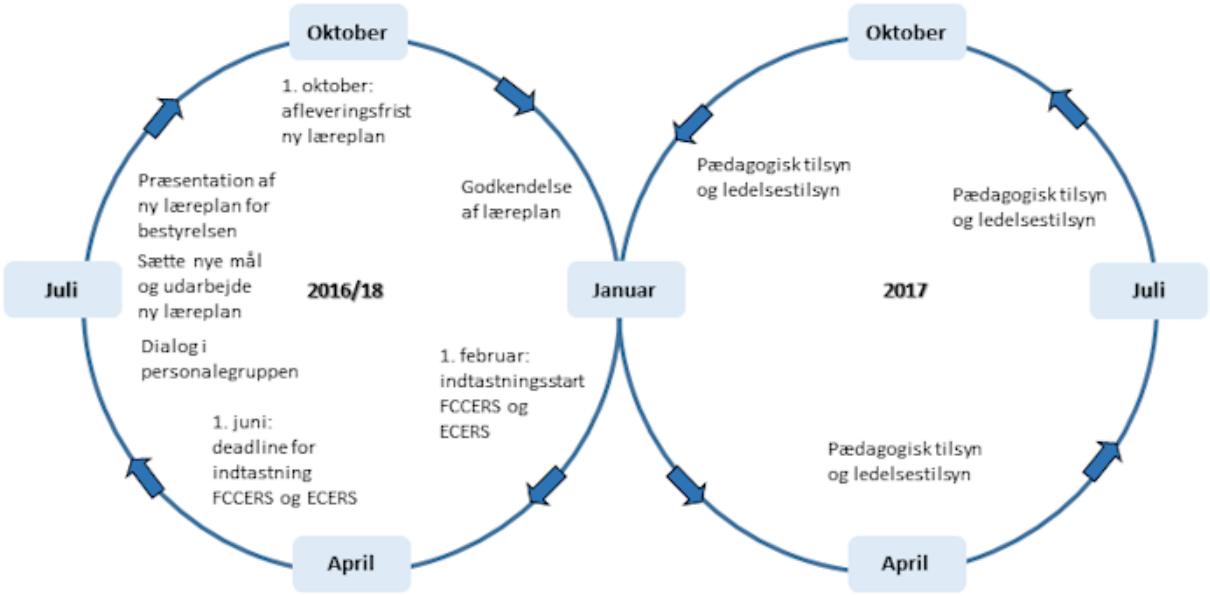
Distriktets indledning

Denne læreplan dækker område sydvest, som består af Karup, Frederiks, Sydbyen i Viborg, samt Hald Ege.
Læreplanen er udarbejdet i samarbejde med dagplejerne, dagplejepædagogerne og lederen.
Læreplanen har været med til at styrke og synliggøre den pædagogiske faglighed i dagplejen, læreplanen er et godt udgangspunkt at stå på og bygge videre ud fra.

For os i dagplejen er det vigtigt at have fokus på kerneopgaven som er vores børn, samt fokus på det gode forældresamarbejde.

Hvordan vil vi skabe trivsel, læring og udvikling i dagplejen? Det vil vi gøre ved at arbejde målrettet og struktureret ud fra de 6 læreplanstemaer som overordnet er et pædagogisk arbejdsredskab til planlægning, refleksion og evaluering.
Men før der kan ske læring skal vi have skabt os et fundament af omsorg, nærhed og tryghed, som giver barnet en oplevelse af at være noget særligt.
I dagplejen skal børnene opleve fællesskaber der er båret af forpligtende samvær, demokrati, nysgerrighed, lyst til at lære, samt anderkendelse.

Illustration 1
Årshjul 2016-2017-2018.

1.2 Værdier

Dagplejens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer
-Understøtte læring i børnefællesskaber

Distriktets værdier

Overordnet skal barnet mødes med anerkendelse, og barnets egen forståelse, erfaring og ønsker skal have en central plads i indsatsen omkring barnet. Dagplejeren skal bidrage til at fremme børns trivsel, udvikling, læring.

Det vigtigste for os i vores dagpleje er; faglig udvikling og faglig sparring, engagement og loyalitet, tryghed og tillid, gensidig respekt og empati.

I et tæt og trygt samarbejde med forældrene, skaber dagplejeren de bedste rammer for barnets udvikling og trivsel i hverdagen.

1.3 Pædagogiske principper

Dagplejens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde

Distriktets principper

1. Princip: Skabe rammer som giver mulighed for både fin og grov motoriske lege
2. Princip: Stimulere børns fantasi/nysgerrighed som forusætning for meningsfuld læring
3. Princip: Det talte sprog skal altid være inkluderende og anerkendene
4. Princip: Være særlig opmærksom på at få børn med særlig behov indkluderet i legen
5. Princip: Se det enkelte barns udvikling og arbejde ud derfra
6. Princip: Inddrage børnene og lad dem være en stor del af dagligdagens gøremål
7. Princip: Følge børnenes initativ til impulsive lege
8. Princip: Daglig dialog, lydhørrighed og gensidig respekt i samarbejde med forældrene

1.4 Læringsforståelse

Dagplejens fastsatte læringsforståelse

Jf. læreplansvejledning:

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, det psykodynamiske og det samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Distriktets læringsforståelse

I dagplejen er hverdagen præget af nærvær, tæt kontakt, et lille miljø, overskuelige rammer og hjemlige rutiner, hvor det enkeltes barns individuelle behov altid er i fokus. Denne ramme synes vi i dagplejen, er med til at skabe den bedste forudsætning for læring. Børns læring er en kontinuerlig proces idet den foregår hele tiden, både bevidst og ubevidst. Børn lærer i alle de situationer de gennemgår i løbet af dagen.
Små børn suger viden med alle sanser, når de er i et trygt og stimulerende miljø. Det er det vi har fokus på i dagplejen. Vi skal sikre at der foregår alsidighed og kvalitet i de forskellige lærings milijøer i hverdagen.
Der foregår planlagte pædagogiske aktiviteter både i dagplejehjemmet og i legestuen. Legestuen giver mulighed for andre og større fællesskaber. det er i mødet med andre børn at barnet begriber sig selv og sin omverden, der hvor selvværdet opbygges og dannelsen sker.

Nogle læringsrum vil opstå spontant, hvor det er barnet der tager initiativet til en leg. Andre gange er det dagplejeren der fanger "den røde tråd" og er med til at udvikle legen. Der ud over forekommer der leg som kun foregår imellem børnene.
I dagplejens pædagogiske læreplan vælger vi at definere læringsforståelse som det der er sket, når barnet mestrer noget som det ikke har kunnet forstå før.
"At lege er at lære. At være er at lære. At leve er at lære."

Illustration 2
De 3 læringsrum.

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået I miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Dagplejens fastsatte overordnede læringsmål:

For at børnene kan mestre eget liv og blive robuste, har det jf. læreplansvejledningen betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. Lys i øjnene er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Distriktets overordnede læringsmål:

Barnets alsidige personlig udvikling
Børns personlige udvikling sker bedst i en omverden, der er lydhør og medlevende, rammer som vi skaber i dagplejen. Samtidig med skal børnene have mulighed for at opleve sig selv som anerkendte og værdsatte individer. I fællesskabet skal børnene lære at begå sig blandt andre børn og voksne.
Det er vigtigt at vi husker at give børn mulighed for at få et mere nuanceret kendskab til både sig selv og andre. At føle sig genkendt og husket af andre, både som det barn der startede i dagplejen, men også se det enkelte barn og hvad barnet senere udviklede sig til at blive. Kontinuitet og tryghed er nogle af de væsentlige forudsætninger for dette.

Sociale kompetencer
I dagplejen anerkender vi børnene i sociale relationer, så børnene oplever at være en del af fællesskabet. Sociale kompetencer handler om at lære børnene at kunne indgå i et positivt fællesskab med andre mennesker i venskaber i grupper og i forskellige kulturer. I dagplejen skaber vi tryghed og tillid, så vi styrker børnene til at indgå i de sociale sammenspil med andre børn og voksne.

Sprog udvikling
I dagplejen arbejder vi bevidst på, at fremme børns sproglige udvikling, og sproglig forståelse. En tidlig og god stimulering af børns ordforråd og sprogforståelse, er derfor en vigtig del af dagplejens daglige arbejde.Med sproglig udvikling menes både talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog.

Krop og bevægelse
Dagplejen bidrager i høj grad til at styrke børns udvikling af motoriske færdigheder, udholdenhed og kropsbevidsthed. Vi i dagplejen arbejder bevidst med en aktiv brug af naturen og dagtilbuddets nærmiljø som giver store muligheder for fysisk udfoldelse og udfordring. Ved aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger udvikles børnenes færdigheder og vaner.

Natur og naturfænomener
Naturoplevelser i barndommen bidrager både til den følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling. Dagplejen er med til at skabe rammer som giver rum for oplevelser og aktiviteter på alle årstider og i alt slags vejr. Temaet skal bidrage til at gøre børn bekendte med og give dem forståelse,respekt for planter og dyr, kende forskel på årstider og vejr. Børn kan få vigtige erfaringer, eksperimentere og hente viden om naturfænomener og sammenhænge. Inddragelse af naturen kan danne grundlaget for en varig interesse, respekt og ansvarlighed for natur og miljø.

Kulturelle udtryksformer og værdier
Dagplejen skal være med til at give børn mulighed for at opleve kunst og kultur og for selv at udtrykke sig æstetisk. Børnene får i dagplejen kendskab til andre udtryksformer som børnelitteratur, film, faglitteratur, teater, musik, billeder med mere. Vi er også med til at skabe muligheder for deltagelse i kunstneriske arrangementer, udflugter til kulturelle tilbud i lokalsamfundet og andet som kan bidrage til børns kulturelle kendskab.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Dagplejens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov:

Jf. TOPI arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Distriktets overordnede læringsmål for børn med særlige behov:

I dagplejen mener vi at det er vigtigt at kunne rumme mange forskellige børn, familier, kulturer og alle skal kunne føle sig set, hørt og forstået hos os.
- herunder også børn med særlige behov. I dagplejen møder vi børn, som akut, periodisk eller permanent skal have opmærksomhed, støtte og vejledning i forhold til det sproglige, sociale eller intellektuelle problemstillinger.
Dagplejeren skal i arbejdet med børn med særlige behov, have fokus på det enkelte barns behov, og gennem anerkendelse, empati og omsorg, kunne guide barnet/forældrene og i samarbejde med pædagogen planlægge hvad der skal til for at disse børn får optimalt glæde af at være i dagplejen.
I dagplejen har vi mulighed for at inddrage forskellige samarbejdspartnere (psykolog, tale/høre konsulent, fysioterapeut, sundhedsplejerske). Vi arbejder ud fra den tværfaglige model som bygger på antagelse om, at vi igennem samarbejde kan arbejde hurtigere og mere effektivt med de bekymringer vi har i hverdagen, i forbindelse med de børn der ikke trives. Derud over arbejder vi med TOPI som et pædagogisk redskab i forhold til tidelig indsats, med fokus på det enkelte barn.

Derudover er hverdagen i dagplejen præget af nærhed, tæt kontakt - et lille miljø med overskuelige rammer og hjemlige rutiner. Det enkelte barns individuelle behov er altid i fokus.
Det er vigtigt at barnet bliver accepteret på lige fod med andre børn, og føler sig som en del af fællesskabet.
Ligeledes er det vigtigt at vi møder barnet hvor det er i sin udvikling, og skaber de bedste muligheder for læring i forhold til de ressourcer barnet har.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Distriktets metoder og aktiviteter til inklusion:

Der er etableret et forpligtende samarbejde imellem dagpleje og børnehusene, hvor dagplejerne med deres børn, fast kommer på besøger. Dette medvirker til at børnene føler en større tryghed ved overgangen fra dagpleje til børnehave.
Ligeledes er der i samarbejde med eksisterende børnehuse i område sydvest arrangeret en årlig "dagplejernes dag" som foregår i de forskellige børnehuse. Her mødes dagplejebørnene med de yngste børn i børnehaven.(de store er sendt på tur) Der er arrangeret forskellige tiltag som alle børn kan deltage fælles i og for nogles vedkommende slutter dagen af med fælles frokost.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Dagplejens fastsatte sprogindsats:

I dagplejen er der mulighed for at udarbejde et TRAS-skema.

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes med en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Distriktets sprogindsats:

Sprogindsatsen i dagplejen foregår i det daglige samspil imellem barn og dagplejer. Hvis vi i dagplejen vurderer, at barnet har behov for sprogunderstøttende indsats, udarbejder vi i samarbejde med forældrene en TRAS, som bygger på observationer omkring barnets sproglige færdigheder, set i forhold til alder.
Derud over vil vi i dagplejen yde en særlig og fokuseret indsats i det daglige sammenspil, hvis det viser sig at barnet har et særligt behov.
Der vil også i overleveringen til børnehaven være et særligt fokus på barnets sprog. I dagplejen sprogscreener vi ikke børnene, da dette sker i børnehaven.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagplejens fastsatte arbejde med overgange:

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et børnehus til et andet – og for at sikre, at vigtig viden ikke går tabt i overgange, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI (Tidlig opsporing og indsats).

Distriktets arbejde med overgange og sammenhæng:

Overgangsmodellen og overgangsskemaet anvendes hver gang et barn overgår fra dagpleje til børnehave.
Overgangsskemaet udfyldes i en dialog imellem forældre, dagplejer og dagplejepædagog.Skemaet skal være med til at sikre, at relevant viden om barnet bringes ind i det nye sammenhæng.

Forældrene inviteres til at deltage i en overleveringssamtale når barnet skifter fra dagpleje til børnehave. Er barnet i grøn position, afholdes denne samtale med dagplejer, forældre og primærpædagog fra børnehaven. Hvis barnet er i gul el. rød position deltager også dagplejepædagogen samt lederen af institutionen.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Distriktets metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

For at sikre at alle børn får den bedst mulige overgang fra dagpleje til børnehave, og for at sikre at vigtigt viden ikke går tabt i overgange, er der i Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema. TOPI (Tidlig opsporing og indsats)
Ved børn med sproglige udfordringer, laves der en TRAS fra dagplejen som følger med i børnehaven.

Illustration 3

Vi kom cyklende til dagplejernes dag, og vi fik set en masse spændende på vores vej.

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Distriktets beskrivelse:

I dagplejen tilbyder vi pasning i alderen 6 mdr. til 3 år. I dagplejehjemmet vil der maximalt være 4 faste dagpleje børn og evt. et gæstebarn i perioder.
Dagplejeren tilgodeser det enkelte barns behov i forhold til alder og udvikling.
I område Sydvest har vi også børn i dagplejen fra sårbare familier, samt børn fra forskellige kulturer.
Personalet i dagplejen består 48 dagplejere.
I område Sydvest er der ansat 2 dagplejepædagoger på fuldtid, samt en fuldtids leder.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	20,0
Krop og bevægelse	20,0
Naturen og naturfænomener	10,0
Kulturelle udtryksformer og værdier	10,0

Kommentar

Som udgangspunkt fokuserer dagplejerne på de første 4 læreplanstemaer hver dag.

*Barnets alsidige personlige udvikling
*Sociale Kompetencer
*Sproglige udvikling
*Krop og bevægelse.

Det er det grundlæggende fundament for barnets dannelse, udvikling og læring.

Derudover arbejder dagplejerne sideløbende med Natur og naturfænomener samt Kulturelle udtryksformer og værdier.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Video
- Iagttagelser/observationer
- Hit med Musikken
- Rend og hop med Ida
- Plancher, udstillinger,

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- FCCERS
- SMTTE
- Evaluering af Hit med Musikken

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

I dagplejen arbejder vi ud fra SMTTE modellen hver gang vi starter et nyt læreplansprojekt op. SMTTE er et arbejdsredskab som skaber klarhed over hvad vi målrettet vil arbejde med. Smtten kan bruges til beskrivelse af læringsprocessen,samt til systematisk og kreativ tænkning. Metoden gør det mere enklere at planlægge og evaluere sammen.
Vi evaluerer på hver enkelte læreplanstema, som kan variere fra 3 mdr til 1 år, men der vil altid være en løbende evaluering imellem dagplejer og dagplejepædagog. Der vil også være alm. hverdagsevalueringer med forældrene, praksis fortællinger, fotos mm. Derud over vil der også forekomme måljusteringer hen af vejen.
Evalueringen foregår også på dagplejens kvartalsmøder, hvor de forskellige legestue gr. informerer kollegaerne om hvordan de har arbejdet med det valgte læreplanstema. I område Sydvest har vi valgt at alle dagplejere arbejder ud fra det samme læreplanstema. Dette er med til at dagplejerne bliver gode til at inspirere hinanden og komme med gode ideer. Det at teamet er fælles for alle, skaber stort engagement blandt dagplejerne.

Illustration 4

3 Glade børn i dagplejen.

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

I dagplejen er der fokus på at barnet får bevidsthed om sig selv, samt egne og andres følelser da dette er grundlæggende i barnets udvikling. Dagplejen skaber mulighed for at barnet oplever sig selv som en værdifuld deltager i et socialt og kulturelt fællesskab. Endvidere arbejder vi i dagplejen med at styrke barnets selvværd og selvhjulpenhed, og følger det enkelte barns initiativ. Dagplejeren ser det enkelte barn, og skaber mulighed for udvikling.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Distriktets overordnede mål:

I dagplejen skaber vi mulighed for at styrke barnets selvværd. Barnet skal tro på sig selv, og have følelsen af at være noget værd.
Dagplejeren arbejder med at skabe bevidsthed om barnets egne følelser og behov, ligesom dagplejeren også vil fokusere på at barnet for forståelse for andres følelser og behov.
I dagplejen skaber vi rum for at hvert enkelt barn kan udvikle sig, ved at anderkende barnets styrker og svagheder.
Dagplejerne er tydelige omkring deres normer og værdier, og skaber en tryg og genkendelig kultur i det enkelte hjem.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet føler sig tryg, og kan give udtryk for sine følelser.
2. Tegn: Barnet tager selv initiativ.
3. Tegn: At barnet siger til og fra.
4. Tegn: Glæden ved selv at kunne.
5. Tegn: Turtagning, give plads til hinanden.
6. Tegn: At barnet har lyst til at deltage i leg og aktiviteter.
7. Tegn: At barnet viser en alderssvarende interesse overfor børn og voksne.
8. Tegn: Glade børn der har mod på livet.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Støtte og anerkende børnene, og give dem små sejre i hverdagen.
2. Tiltag: Give børnene tid, ro og rum til at udforske og eksperimentere.
3. Tiltag: Give børnene indflydelse og ansvar.

4. Tiltag: Støtte barnet i at sige til og fra
5. Tiltag: Tydeliggøre værdier og normer overfor både børn og forældre i det enkelte dagplejehjem.
6. Tiltag: Støtte barnet i at udvikle selvhjulpenhed.
7. Tiltag: Bevidst gøre barnet om egne og andre følelser.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Vi vil lære børnene at være empatiske og engagerede i hinanden, og vi vil lære dem at indgå i et socialt fællesskab.
Vi vil arbejde med at sætte ord på egne og andres følelser, og endvidere styrke børnene i at agere herefter.
Børnene skal lære at forstå og anerkende hinandens forskelligheder.
Det er vigtigt at være en go kammerat.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Distriktets overordnede mål:

Dagplejeren skal anerkende barnet i sociale relationer, så barnet oplever at være en del af fællesskabet.
Trygheden og tilliden i dagplejen, skal styrke barnet i det sociale samspil med andre børn og voksne.
Dagplejeren skal skabe mulighed for at det enkelte barn har mod på - og lyst til, at skabe relationer.
Barnet er fysisk aktiv i samspil med andre børn og voksne og udviser glæde ved at lege, synge og danse.
Dagplejeren skal give børnene mulighed for at udfolde sig igennem leg, forhandling og samarbejde.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet udviser glæde for andre, - såvel børn som voksne.
2. Tegn: Barnet har lyst til at dele legesager med andre.
3. Tegn: Barnet er empatisk, og kan vente på tur.
4. Tegn: Børnene aflæser, - og forstår hinanden.
5. Tegn: Barnet accepterer og forstår de sociale spilleregler.
6. Tegn: Barnet efterligner andre børns handlinger.
7. Tegn: Barnet viser interesse for at skabe kontakt med andre både børn og voksne.
8. Tegn: Barnet har lyst til, - og mod på, at begive sig ud i nye omgivelser.
9. Tegn: Barnet forstår og giver udtryk for egne behov.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren viser respekt og anderkender barnet.

2. Tiltag: Dagplejeren udviser rummelighed og giver plads til forskelligheder.
3. Tiltag: Dagplejeren sætter ord på egne og andres følelser og stemninger.
4. Tiltag: Dagplejeren tilbyder barnet at deltage i større fællesskaber fx. legestue.
5. Tiltag: Turtagning.
6. Tiltag: Dagplejeren benævner det der er rigtigt, - være gode ved hinanden.
7. Tiltag: Tryghed og tillid i dagplejen, skal styrke barnet i det sociale samspil med andre børn og voksne.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Dagplejeren skal motivere barnet til at sætte ord på tanker, følelser og handlinger, således at barnet udvikler sit sprog igennem daglige aktiviteter, leg og dialog.
Dagplejeren skal udvise et tydeligt kropssprog igennem hverdagens gøremål og leg.
I dagplejen vægter vi den sproglige udvikling højt, da det gør en stor forskel for det enkelte barn. Når barnet kan begå sig sprogligt, er der bedre mulighed for leg og læring - og færre konflikter. Dagplejeren skal skabe et læringsmiljø, hvor børnene bliver motiveret til at lære og udvikle sig.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Distriktets overordnede mål:

I dagplejen har vi et mål om at barnet skal lære at bruge og forstå sprog - og kropssprog. At barnet kan give udtryk for sine følelser og behov, og derved undgå konflikter.
Vi vil arbejde med at give børnene det bedste fundament for den sproglige udvikling således at børnene igennem de godt 2 år i dagplejen, opnår at gøre sig forståelige og derved kan indgå i en sproglig relation med andre børn og voksne.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene forstår - og bruger sproget.
2. Tegn: Børnene sætter ord på egne følelser og behov.
3. Tegn: Glæde og genkendelighed i Hit med musikken, dialogisk læsning, sange, rim osv.
4. Tegn: Børnene løser konflikter, og bliver socialiseret.
5. Tegn: Børnene bruger ord og kropssprog for at få opmærksomhed.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Dagplejeren sætter ord på tanker, følelser og handlinger i hverdagen.
2. Tiltag: Dialogisk læsning, sang, musik, sprogkuffert, rim og remser.

3. Tiltag: Hit med musikken.
4. Tiltag: Tilrettelægge sprogligeaktiviteter både i dagplejehjemmet og i legestuen.
5. Tiltag: Særlig sproglig fokus efter behov.
6. Tiltag: Dagplejen formår at udfordre det enkelte barn og gør dem nysgerrige på sproget.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Go motorik giver go indlæring!
I dagplejen har vi fokus på motorik, selvhjulpenhed og kropsbevidsthed. Det er vigtig for børnene at lære selv at tage tøj af og på, at kunne gebærde sig motorisk både inde og ude, og være bevidst omkring kroppen.
Vi styrker også barnet i sundhed, hygiejne og sund kost.
Igennem forskellige udfordrende aktiviteter, stimulerer vi børnenes sanser. Dagplejerne skaber et miljø hvor der er plads til motoriske udfoldelser, læring og leg.
Børnene får anerkendelse ved at "kunne noget"/lære noget/være dygtig.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Distriktets overordnede mål:

Målet er at barnet mestrer grov - og finmotorik. Børnene får kendskab til egen krop og kroppens funktioner.
Dagplejeren skal være bevidst om at skabe selvhjulpne og motorisk stærke børn.
Børnene får lyst til at bevæge sig, og har mod på at udforske de motoriske udfordringer de møder. "Se hvad jeg kan".
Målet er at børnene får stimuleret sanserne gennem de mange gode og udforende aktiviteter.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene udviser motivation, modighed og glæde ved motoriske udfordringer.
2. Tegn: Børnene tager selv intiativ, - de er aktive og interesserede.
3. Tegn: Børnene tager selv tøj/sko af og på.
4. Tegn: Børnene bruger deres sanser
5. Tegn: Børnene bruger kroppen aktivt i forbindelse med aktiviteter og leg.
6. Tegn: Børnene benævner kropsdele.
7. Tegn: Børnene spiser og drikker selv.
8. Tegn: At kulturen omkring det at "vaske hænder" bliver en vane som børnene selv husker på.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Skabe motoriske muligheder/udfordringer for børnene både inde og ude.
2. Tiltag: Være opmærksom på at støtte/udfordre det enkelte barn.
3. Tiltag: Opmuntre og udfordre børnene til at gå på opdagelse i de eksisterende omgivelser.
4. Tiltag: Give rum, tid og plads til at børnene selv eksperimenterer med at tage tøj af og på.
5. Tiltag: Præsentere børnene for sund og varieret kost, og italesætte værdien heraf.
6. Tiltag: Give børnene nogle sunde vaner; vaske hænder før og efter måltidet, spise sundt, bevæge sig.
7. Tiltag: Sætte ord på kropsdele; aktiviteter/sange/lege/bøger hvor kroppen og kropsdele indgår

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Dagplejerne skal være bevidste om lære børnene at forstå og respektere naturen.
Ligeledes skal dagplejerne lære børnene at forstå årstidernes skift, samt tøj og påklædning herefter.
Det er vigtigt at dagplejerne har fokus på at skabe opmærksomhed på naturens dyr og planter, således at børnene lærer at omgås naturen med respekt.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Distriktets overordnede mål:

Dagplejerne skal fokusere på årets gang, så børnene lærer at se sammenhæng i årstidernes skift og påklædning herefter.
Børnene skal have kendskab til både planter og dyreliv.
Fra jord til bord, - dagplejerne introducerer børnene om hvor vores mad kommer fra.
At børn får lov at eksperimentere og hente viden om naturfænomener og sammenhænge.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene finder glæde ved at lege i naturen.
2. Tegn: Børnene kan kende forskel på forskellige dyr og planter.
3. Tegn: Børnene udviser forståelse og respekt for dyr og planter i naturen.
4. Tegn: Børnene finder glæde i at plante/så - se tingene gro.
5. Tegn: Børnene er bevidste om hvad tøj der passer til årstiden.
6. Tegn: Børnene bliver motorisk stærke af at færdes i naturen.
7. Tegn: Børnene bliver eksperminterne og opfindsomme i naturen.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Lade børnene komme ud i al slags vejr, og gå på opdagelse efter dyr og planter.
2. Tiltag: Inddrage bøger/iPad og lave småprojekter/forløb med mulighed for fordybelse.

3. Tiltag: Dialogisk læsning om natur, dyr og planter.
4. Tiltag: Lade børnene få tid til fordybelse ude i naturen.
5. Tiltag: Børnene skal bruge deres fantasi, og stimulere deres sanser.
6. Tiltag: Børnene skal have forståelse for påklædning efter årstiden.
7. Tiltag: Lad børnene eksperimentere og drage erfaringer.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Vi har i dagplejen mulighed for at skabe et fundament og en forståelse for vores kultur, da vi har et naturligt fokus på højtider og traditioner. (jul, påske, fastelavn osv.)
Endvidere arbejder vi dagligt med både at tegne og male, klippe og klistre samt synge og danse.
Til højtiderne besøger vi kirken eller laver aktiviteter der passer til højtiden, ligesom vi også har mulighed for at besøge både bibliotek, teater osv.
Vi er også nysgerrige omkring fremmede kulturer og traditioner, og hjælper børnene med at forstå forskelligheden.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Distriktets overordnede mål:

Dagplejeren skal give børnene kendskab til dansk kultur, traditioner og højtider,- herunder også kendskab til andre kulturer. Børnene bliver præsenteret for forskellige materialer, og får mulighed for at udtrykke sig kreativt ved fx at tegne og male, klippe og klistre.
Dagplejeren skal gøre børnene trygge og nysgerrige i de kulturelle tilbud der er omkring dem. Børnene får stimuleret sanserne igennem sang, musik, kreative aktiviteter og forskellige andre tiltag.
Dernæst er det vigtigt at børnene oplever glæden ved at skabe noget, der bliver værdsat af deres nære omgivelser.
Kultur skabes af børn og voksne i fællesskab, hvor de udfolder sig sammen.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene tager selv initiativ/efterspørger sang/musik og tegne/male.
2. Tegn: Børnene viser tegn på genkendelse i forhold til den forestående aktivitet.
3. Tegn: Børnene viser begejstring når eksempelvis Sprogkufferten/Hit med Lyden bliver fundet frem.
4. Tegn: Barnet er optaget af aktiviteten; ser lytter og deltager. Snakker og spørger ind.
5. Tegn: Barnet er nysgerrig efter at udtrykke sig på en ny og anderledes måde.
6. Tegn: Børnene viser glæde ved at deltage i de forskellige traditioner.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Sang og musik både hjemme og i legestuen.
2. Tiltag: Dialogisk læsning, rim og remser hver dag.
3. Tiltag: Forskellige former for børneteater, bordteater/dukketeater.
4. Tiltag: Klippe, klistre, tegne og male i hverdagen - gerne højtidsbestemt.
5. Tiltag: Hit med lyden og bibliotekets Bogposer
6. Tiltag: Lave egne bøger der passer til målgruppen.
7. Tiltag: Besøge kirke, bibliotek, teater osv.
8. Tiltag: Vi arbejder med traditioner; fastelavn, påske og jul.
9. Tiltag: børnene tager selv initiativ, efterspørger div. sange- musik

Illustration 5
Det er sjovt at se når ænderne spiser vores brød.

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagplejens beskrivelse:

Børnemiljøet udgøres af de fysiske, psykiske og æstetiske forhold i dagplejen.

I Dagplejen har vi fokus på inddragelse, medbestemmelse og medansvar på indhold og organisering af børnenes hverdag. Når vi skal indfange børneperspektivet, skal vi som voksne forsøge at fastholde og forstå de tanker, oplevelser og opfattelser, som barnet har af eget hverdagsliv.

Vi har valgt at dokumentere og evaluere på børnemiljøet ved hjælp af logbøger, SMTTE-modellen, FCCERS, praksisfortællinger, analysemodeller etc.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Distriktets beskrivelse:

Børnemiljøet udgøres af dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske forhold.

Det som børnemiljø vurdering tager udgangs punkt i er, børneperspektivet, at børnene får medbestemmelse på indhold og organisering af deres hverdag, de aktuelle rammer ude og inde. Børnemiljøet har stor betydning for børnenes mulighed for udvikle,trivsel og læring. Børn lære rigtig meget de første 3 år af deres liv. Denne periode er derfor afgørende for de evner og kompetencer barnet har til rådighed i sit voksenliv. Det er vigtig, at vi fra barnets første færd tager stilling til det miljø, barnet færdes i og sikre, at barnet bliver stimuleret bedst muligt.
Det fysiske børnemiljø handler om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det omhandler bl.a. også pladsforhold, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys, og sikkerhedsmæssige forhold.
Da pasningen jo finder sted i det private hjem, er det vanskeligt at fastsætte ensartede standarder, så det enkelte hjem vurderes derfor individuelt. Da børns behov er forskellige, er aktiviteterne mm. afstemt efter børnegruppens behov, men bør alligevel tilpasses, så de er alsidige og stimulerer det enkelte barn.

Det psykiske børnemiljø lægger vægt på, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Det handler bl.a. om en konstruktiv gruppedynamik uden eksklusion fra fælleskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager alle til fælleskabet, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted at være, og om de oplever dagplejehjemmet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Det handler bl.a. om, hvorvidt omgivelserne, indretningen, og udsmykningen af dagplejehjemmet er inspirerende og indbydende.

Vi skal sikre, at børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv, da børnenes oplevelser af børnemiljøet skal spille en aktiv rolle under hensynstagende til deres alder og modenhed.
Når vi skal indfange børneperspektivet, skal vi som voksne forsøge at fastholde og forstå de tanker, oplevelser og opfattelser, som barnet har af sit eget hverdagsliv. Børnene i dagplejen er endnu så små, at vi ikke kan spørge dem direkte, men i stedet kan vi prøve at forstå og fortolke deres handlinger, attituder og intentioner.
Et andet eksempel på inddragelse af børneperspektivet er bl.a. spørgsmål, som tager udgangspunkt i børnenes mulighed for at tumle, danse, og bevæge sig og om dagplejehjemmets fysiske indretning inspirerer til leg og udfoldelse.
Oplevelser og handlinger giver børnene gode betingelser for et godt børneliv.

De tre miljøer hænger unægtelig sammen, og er med til en gensidig påvirkning af barnet og ligeledes er barnet medvirkende til at påvirke omgivelserne.
Det er i samarbejde med den tilsynsførende dagplejepædagog og dagplejeren, at børnemiljøet bliver tilrettelagt og vurderet.

6 AFSLUTNING

Efter godkendelse af vores læreplan her i område Sydvest vil læreplanen blive implementeret i hvert enkelte dagplejehjem.Læreplanen bliver til daglig inspiration og er et nødvendigt pædagogisk arbejdsredskab for dagplejerne.

Derud over vil læreplanen være tilgængelig for alle forældre og andre interesserede, da læreplanen er et værdigrundlag for vores daglige praksis og dokumentation for vores arbejde i dagplejen.

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**